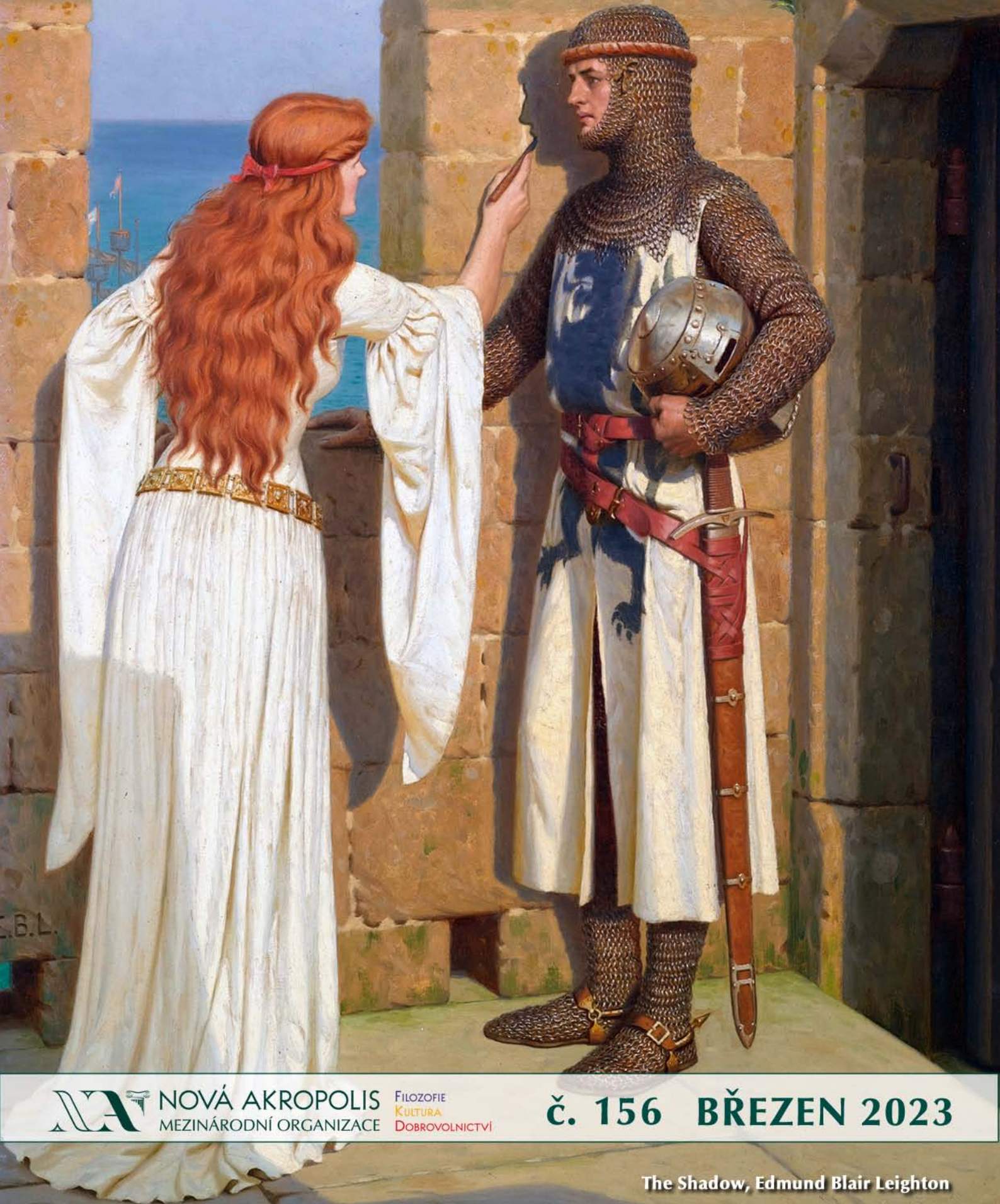

AKROPOLITÁN

NOVÁ AKROPOLIS
MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE

FILOZOFIE
KULTURA
DOBROVOLNICTVÍ

č. 156 BŘEZEN 2023

The Shadow, Edmund Blair Leighton

AKROPOLITÁN

FILOZOFIE - KULTURA - DOBROVOLNICTVÍ

BŘEZEN 2023 Filozofie pro život č. 156

Filozofie, kterou navrhujeme, je způsob života dostupný všem, což znamená uplatňování učení velkých mudrců v praxi.

Kultura je uskutečňování lidských hodnot v životě, čímž se stává aktivní, využívá kvality každého člověka a rozšiřuje obzory.

Dobrovolnictví je plodem vůle vložené do služby ostatním. Neexistuje větší bohatství, než je ochota.

BRNO

www.akropolis.cz/brno

HRADEC KRÁLOVÉ

www.akropolis.cz/hradec

LIBEREC

www.akropolis.cz/liberec

OLOMOUC

www.akropolis.cz/olomouc

OSTRAVA

www.akropolis.cz/ostrava

PARDUBICE

www.akropolis.cz/pardubice

PLZEŇ

www.akropolis.cz/plzen

PRAHA

www.akropolis.cz/praha

ZLÍN

www.akropolis.cz/zlin

Šéfredaktorka

Slavica Kroča

Odpovědná redaktorka

Ivana Hurytová

Redakce a grafická úprava:

Eva Bimová,

Martina Flaitingrová, Ondřej Aksamít,

Jana Aksamítová, Petra Pavlíčková,

Samuel Bíma, Aleš Gabriel

Nová Akropolis se nemusí plně ztotožňovat s obsahem uveřejněných textů, odpovídají za ně výhradně jejich autoři.

Všechna práva vyhrazena.

Tento časopis nebo jakákoli jeho část nesmí být reprodukovány v jakékoli formě bez předchozího písemného svolení vydavatele.

5

ZMĚNY OSOBNOSTI

9

VNITŘNÍ SÍLA ŽENY

11

NEZDOLNÁ RITA,
MIMOŘÁDNÁ LÉKAŘKA A ŽENA

13

TAJEMSTVÍ KOUZELNÉ FLÉTNY

V běhu života se rodí životní *příběhy* každého člověka, které dohromady tvoří výjimečnou pokladnici životních zkušeností celého lidstva. Každý z nás píšeme svůj *příběh* života, zanecháváme viditelné stopy, příklady, které se ukládají do této společné pokladnice, a jež slouží jako inspirace pro ty, kteří chtějí obohatit svůj život o zkušenosti druhých.

Stejně jako může být psaní příběhů, v pravém slova smyslu, pro někoho snadným úkolem a pro druhého nesnadnou výzvou, tak i *psaní životního příběhu* může být někdy snadnější a jindy náročnější či dokonce bolestnější. A je to i v tomto případě zcela pochopitelné, neboť se jedná již o samotný život, do kterého vstupuje nesmírné množství rozdílných prvků a okolností, jak těch vnitřních, které souvisí přímo s naší osobností, tak těch vnějších, které zastupují situace a podmínky, v nichž žijeme.

Příběh je něco, co se odehrává v průběhu času, a naše životní příběhy píšeme v konkrétním čase, v tom, který nám byl poskytnut, abychom ho naplnili naší životní silou, energií a poznáním. V románu *Pán Prstenů* od J. R. R. Tolkiena říká Gandalf Frodovi, že i on by byl rád, aby se nic z toho nestalo za jeho časů, ale že rozhodovat můžeme jen o tom, co uděláme s časem, který nám byl dán. Jistě, každý z nás najdeme v našich životních příbězích okamžiky, kdy jsme se neuměli správně rozhodnout, jak uchopit čas, jenž nám byl dán. Kdy jsme přišli o příležitosti, které jsme nevyužili, a svou duši jsme zatížili bolestnými výčitkami či vzpomínkami. Naštěstí však nemá čas lineární směr, ale jeho přirozeností jsou cykly, jež nás znovu a znovu staví před stejná či podobná rozhodnutí, i když za jiných okolností, ale vždy s cílem nám znovu nabídnout zkušenost, které jsme se poprvé vyhnuli, dokud se z ní nestane naše vědomé poznání. V tom je milosrdenství a zároveň i spravedlnost času.

S každým nabytým poznáním prožíváme určitý stav znovuzrození. Už nezůstáváme stát na místě, ale kráčíme vzestupným směrem naplnění obnovenou životní energií a zkušeností. Stejně jako si sluneční paprsky proráží cestu, aby probudily po zimním období celou Přírodu a umožnily jí vstup do nového cyklu zrození, i v nás se pokaždé znovu a znovu rodí nová síla. Vytrhuje ze spánku vše, co bylo doposud ospalé, abychom se mohli vrhnout do dalších životních dobrodružství.

Pomalou přichází období Jara. Znovuzrození Přírody je v této době stejně osvobozující jako vnitřní volání naší duše po dosažení Moudrosti, které se ozývá v našem srdci přirozeně naplněném Láskou k tomu, co je dobré a krásné. Každé znovuzrození, každý začátek cyklu nás dokáže zbavit zatěžujících myšlenek a emocí a dát naší duši křídla i jistotu, že i my můžeme našim životním příběhem přispět do pokladnice zkušeností lidstva. Tím, že v čase, jež nám byl dán, jsme přispěli k vítězství světla nad temnotou, k vítězství moudrosti nad nevědomostí.

Eva Bímová

**V jedné větě sídlilo několik slov, stejně jako lidé bydlí v jedné ulici.
Slova tam bydlela už nějakou dobu a vytvořila si velmi pěkné
sousedské vztahy. Vzpomínám si přesně na tu větu:
„U nás vládne mír.“ Byla to nádherná věta
a každé slovo bylo šťastné, že k ní může přispět.
„U“ pravilo k ostatním: „Neměli bychom být rádi, že žijeme pospolu?“
A „nás“ řeklo přátelům: „Jsem rádo, že to všechno spojuji.“
Tak podobně to také vypadalo u těch zbylých slov
a všichni tvořili dohromady opravdové společenství.
Jednoho dne přišla dvě nová slova;
přišla zdaleka a jmenovala se „for ever“.
„Hele,“ řekla domácí slova, „vždyť to jsou úplně cizí slova.“
„Už jen jak směšně voní,“ řekl „mír“. „Taky vypadají jinak,“ řeklo „u“.
„Ta nemůžeme potřebovat!“ řeklo „nás“. „Musíme se s nimi zdvořile,
ale rozhodně rozloučit,“ mínilo „vládne“.
Tak to i společně udělali a pokusili se cizím slovům objasnit,
že tady nemají co pohledávat.
„Víte, u nás je každé místo ve větě už obsazené.
A kromě toho, vždyť vám nikdo nemůže rozumět.
A konečně a vůbec: tady nemají cizí slova skutečně co dělat.
Rozumějte prosím správně, není to ze zlé vůle, ale...“
A zatímco tak pokrytecky argumentovali, a přitom opouštěli svá místa,
vrhla se na jejich místa jiná slova. Na místo „u“ vtrhlo „proti“,
do domečku „nás“ se dostalo „všem“,
do pokoje „vládne“ se nastěhoval jeho zlý bratr „zuří“
a dům „míru“ obsadila „nenávist“.
Dříve než se domácí slova dokázala vzpamatovat,
stalo se z jejich větné ulice strašné místo:
„Proti všem zuří nenávist!“
Původní obyvatelé začali plakat, najednou zjistili,
jak krásné by to bývalo bylo, kdyby byli přijali ta cizí slova:
„U nás vládne mír, for ever!“ Bylo však již příliš pozdě a od té doby
bydleli všichni jen v podnájmu, který mohl být kdykoliv vypovězen.**

ZMĚNY OSOBNOSTI

Tváří v tvář některým problémům, které trápí současnou společnost, bylo zpracováno velké množství výzkumů o změnách, kterými lidská osobnost může procházet. A to nás zjevně všechny zajímá.

Je však obtížné a složité definovat, co je to osobnost, a proto není snadné stanovit, jaké jsou to faktory, které mění osobnost, a jestli jsou zmíněné faktory vnější nebo vnitřní nebo smíšené. Také není snadné rozhodnout, jestli jsou všechny změny osobnosti nutně patologické.

Hraniční situace mají původ v nedostatku jistoty v životě a v sebe sama, v nefyzickém boji o fyzické přežití, ve všudypřítomných partyzánských válkách a terorismu. Sekty a náboženský fanatismus, politické střety, touha po moci a další podobné pohromy způsobují, že lidská osobnost nemá pevné útočiště, a proto se nerozvíjí normálně. Z toho plyne křehkost, která umožňuje jakékoli narušení.

Co je to osobnost

Naším úmyslem není procházet různé teorie, které již byly předloženy v průběhu dějin. Obecně

se často uznává, že osobnost je produktem formování a evoluce lidské bytosti vycházející ze dvou předchozích a základních faktorů, temperamentu a charakteru. Temperament, jak ho dobře vysvětlil už Hippokrates (flegmatický, sangvinický, melancholický nebo choleric), závisí na vrozeném organickém stavu, který jedinci umožňuje spontánně se projevovat v okolním světě.

Charakter je důsledkem postupné práce, při níž jedinec reguluje tlak temperamentu a instinktů, čímž určuje jisté chování a záměry, které se logicky mohou lišit podle výchovy a vztahů každého člověka s ostatními a s okolním světem.

Co se týče osobnosti, vyžaduje vědomí jako střed, aby se tato konstrukce základních prvků, které mohou odlišit jednoho člověka od ostatních, dále zdokonalila. Ukazuje na začlenění návyků, postojů, idejí, paměti, motivací, vzorců jednání..., do čehož zapadá chování směrem k tomu vnějšímu a pozorovatelnému a jiné vnitřní, které vždy není vidět (emoce, myšlenky atd.).

Již Cicero, milovník platonských a aristotelských idejí, definoval osobnost čtyřmi různými způsoby, které přesto zapadají do současných představ,

spíše psychologických než čistě biologických. Pro Cicerona je osobnost:

- maska (z řečtiny persona, maska), zevnějšek, který člověk používá, aby se projevil před ostatními;
- cíl, lidský účel;
- odpovědnost, která poskytuje důstojnost;
- souhrn kvalit, které způsobují, že člověk je hoden svého stavu.

Stojí za to připomenout, že jak pro Cicerona, tak pro mnoho dalších filozofů jeho doby, dřívějších i pozdějších, mají tyto vlastnosti vztah k umírněnosti, sebekázi, rozvaze, toleranci, ušlechtilosti a morální integritě. Zkrátka k racionální a duchovní schopnosti kontrolovat iracionální a instinktivní faktory vlastní zvířatům.

Je možné, že dnes již nejsou tyto hodnoty považovány za nejvýznamnější, ale přesto se přikláníme k myšlence, že absence takových hodnot je tím, co ve velké míře přispívá k pochybnému složení osobnosti a k jejím následným poruchám.

Osobnost pro ezoterní filozofii

Shodně s tím, co vyjádřili starověcí filozofové, ezoterní filozofie, která je univerzálním pramenem, jenž slouží jako základ stovkám starověkých i moderních myslitelů, představuje osobnost jako masku, ale ne v pejorativním smyslu tohoto pojmu. Osobnost je přirozený oděv, který na sebe bere lidský duch, když se projevuje v konkrétním světě. Duch potřebuje nejen ochranu kvůli své jemnosti, nýbrž také prostředek k vyjádření, a tím je osobnost.

V souladu s těmito naukami se skládá ze čtyř složek rozdílné přirozenosti, a je tedy možné mluvit o formované, celistvé, zdravé osobnosti, když se tyto složky zharmonizují na základě úsilí vůle a inteligence.

Je třeba kombinovat

- fyzické tělo se všemi organickými prvky, které ho utvářejí;
- vitalitu, která je vlastností fyzického těla, dokud je živé, což znamená, dokud je projevené. Mrtvé tělo si dočasně zachovává formu, ale ne vitalitu.

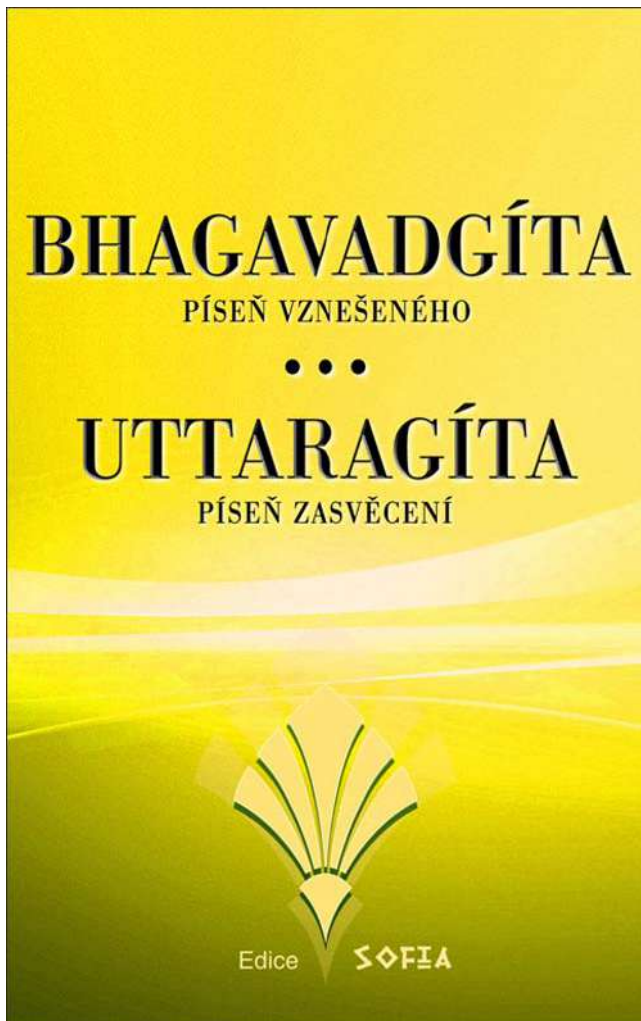
- psychu, s celým jejím bohatstvím emocí, vášní a citů;
- mysl, s jejími latentními nebo rozvinutými schopnostmi uvažování a inteligentního výběru idejí, aby je přeměnila na pohon jednání.

Jak vidíme, neexistuje takový rozdíl mezi oněmi definicemi a těmi současnými, které se týkají začlenění biologických faktorů temperamentu, včetně psychologických a intelektuálních. Nevěříme ani, že existuje tak velký rozdíl ve vědomém úsilí, které každý jednotlivec musí vynaložit, aby tyto faktory koordinoval. Osobnost je tedy proměnlivá, pokud se rozvíjí, roste a ustaluje, v té míře, v níž člověk dosahuje větší zralosti.

Charakteristiky osobnosti: je proměnlivá a složitá

Dnes se říká, že osobnost je charakterizována tím, že je organizovaným celkem, ale s relativní stabilitou. To znamená, že v některých okamžicích nebo v jistých obdobích života lze dosáhnout jistého stabilního uspořádání, které má však tendenci v některých zvláštních situacích zmizet.

Stejně tak nacházíme starověké texty, které se zmiňují o velké obtížnosti při dosahování vyrovnané osobnosti, která se v tomto stavu udrží, aniž by ho cokoli změnilo, nebo alespoň aby tyto změny byly krátké a málo závažné. V *Bhagavadgítě*, v díle začleněném do velkolepé indické *Mahábháraty*, její ústřední osobnost – prototyp člověka – naříká před svým učitelem: „Proč je mysl neklidná, zatvrzelá, prudká a násilná, a jen těžko se podřizuje vůli. Ovládnout mysl je totéž, jako ovládnout vítr: nemožné.“

Pak následují moudré rady, které pomáhají ovládnout mysl, klíč osobnosti: dlouhodobé cvičení a neustálá pozornost, disciplína, bdělost a trpělivost, vše spojené s neměnnou rozhodností.

Prozatím, a vzdálení těmto radám, jsou stabilita a ovládání osobnosti proměnlivými jevy, s nimiž je třeba se smířit, či spíše se uchýlit k utěšujícím prostředkům, které neléčí kořen problému.

Jakých změn si můžeme všimnout v rámci takzvané normálnosti?

- Pokrok vlastní růstu a zralosti, které osobnosti poskytují větší šířku, větší rovnováhu a spojitost mezi jejími složkami.
- Zastavení se v postupu, které může být přirozené nebo motivované různými faktory, od výchovy až po věk a vlastní nedostatek zájmu.
- Couvání nebo rozštěpení, které odpovídá stáří nebo vnějším a/nebo vnitřním traumatickým situacím.

Trváme však na tom, že tyto změny, k lepšímu nebo k horšímu, nelze snadno kontrolovat, protože počáteční rovnováha je považována za nestabilní od svého počátku, nebo příliš podléhající tomu, co nelze vystihnout, a jelikož je osobnost souhrnem množství složek, neumožňuje snadnou koordinaci. Množství je tedy další charakteristikou osobnosti, a přestože existují opravdu patologické případy dvojí nebo mnohočetné osobnosti, tato nemoc odhaluje nedostatek vyššího prvku, který může osobnost uvést do souladu. Potřebujeme tedy tento souhrn disciplíny a rozhodnosti, který obvykle nazýváme vůlí.

Aniž bychom vyloučili vrozené faktory, které utvářejí osobnost, a ty další, špatně získané bez specifického formování, opravdová osobnost je individuálním a vědomým úspěchem. A neříkáme individuální proto, že ho každý musí dosáhnout izolovaně, nýbrž že nikdo jiný nemůže toto vydobytí uskutečnit, nikdo nemůže jinému dát osobní rovnováhu, která mu chybí. Je možné pomoci, je možné poradit, je možné vést správnou cestou, ale toto je něco, co každý musí získat sám, samozřejmě pod správným vedením, alespoň při prvních krocích, dokud nebude možné pokračovat vlastními prostředky.

Delia Steinberg Guzmán

V příštím čísle: Období života a změny osobnosti

FILOZOFIE PRO ŽIVOT, DELIA STEINBERG GUZMÁN

Neklidná přirozenost člověka, která ho vede ke kladení otázek, je něčím pradávným, velmi starodávným. Od doby, kdy je člověk člověkem, si klade otázky. A pokud se nám dnes zdá, že s tím přestal, neklamme sami sebe. Pořád cítí stejný neklid.

Stává se, že někteří jsou velmi unaveni tím, že nenalézají odpovědi, a kvůli této únavě raději na své otázky zapomněli.

Další jsou unaveni tím, že našli příliš mnoho odpovědí, tolik, že nevědí, co s nimi dělat; tolik, že mnohé si vzájemně protirečí. A když člověk neví, co si zvolit, ani která z těchto odpovědí platí, odloží všechny.

Jiní jsou unaveni tím, že jim nikdo neukázal praktickou, jednoduchou cestu, na níž by našli odpovědi, protože je též nutné naučit se je najít. Ano, je to jako se vším v životě, nemáme nikoho, kdo by nás to naučil udělat, nikoho, kdo by nám odhalil, kam jít nebo jaké jsou odpovědi, jak je najít a co s nimi udělat. A takto, aniž bychom si toho všimli, zapomínáme, že máme důležité otázky.

Nemyslíme si, že by dnes lidé ztratili zájem nebo postrádali neklid. Ne. Jednoduše se unavili a je zapotřebí jim navrátit naději prostřednictvím filozofie, která bude tak nadčasová, tak mimo čas a mimo módu, jako jsou tyto věčné lidské otázky, které žádnou módu nenásledují.

Abychom mohli odpovědět na tyto hluboké intimní otázky, nemůžeme se uchýlit k filozofii, která je v módě. Musíme se uchýlit k nadčasové filozofii. Ta, která je v módě, nám

dnes řekne jedno a zítra něco jiného. Kromě toho, aby něco bylo v módě, je třeba být originální. Aby něco bylo v módě, nelze říkat to, co říkali jiní.

Nadčasová filozofie nemůže být v módě, ani nemůže nikomu patřit. Nadčasová filozofie, která pravdivě odpovídá na náš neklid, nejenže nepodléhá módě, nýbrž musí být praktická, velmi praktická.

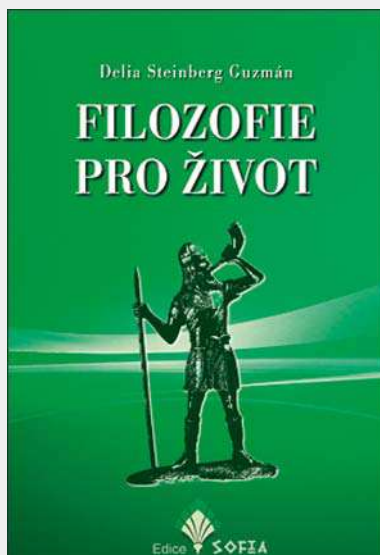
Když cítíme neklid a nabízí se nám odpověď, musíme ji dokázat uskutečnit v životě. Pokud je odpověď praktická, znamená to, že je vitální, že ji

dokážu svým vlastním způsobem vložit to do života. Nedokážu-li s touto odpovědí nic udělat, proč ji chci? Pokud odpověď nikdy nepřekročí hranice mé mysli, proč ji chci? Pokud tato odpověď nevyřeší mé problémy ani mé bolesti, proč ji chci?

Toto je tedy filozofie pro život, praktická a nadčasová. Je to filozofie, o níž věřím, že ji všichni hledáme...

...Naším úkolem je pochopit. Naše porozumění musí být mostem. Naším úkolem je, abychom

chtěli vědět více. Naším úkolem je poznat pravdu, naši pravdu a pravdu ostatních. Pochopit to, čím jsme všichni dohromady, a to, čím je každý z nás. Cítit milosrdenství ke všem a cítit milosrdenství ke každému z nás. Rozšířit ho jako řeku, protože tak se stane výjimečnou cestou, na které dokážeme sjednotit člověka s člověkem, srdce se srdcem, duši s duší, až tento celek získá důstojný titul Lidstvo a až se celé Lidstvo dokáže sjednotit s Bohem. Řetěz začíná s každou jednotlivou rukou a končí, alespoň pro nás, v této dimenzi a v tomto okamžiku, když se všichni společně dokážeme cítit pevně spojeni s Božstvem.

V našich sídlech nebo na www.vecnakrasa.cz

VNITŘNÍ SÍLA ŽENY

V současné době, o které můžeme říct, že je poměrně složitá a klade na všechny mnoho požadavků, se někdy ztrácí prostý a hlubší smysl věcí. Množství činností a úkolů nás tolik rozptyluje, že nedokážeme vždy zcela zachytit, co je to zásadní a to pevné v nás samých i v ostatních, nebo i v tom, co se odehrává kolem nás. Obecně se jedná o vše, čeho bychom se mohli zachytit, co se blíží něčemu pravdivému a co má trvalejší hodnotu. V případě žen se k této jakési nejistotě nezřídka přidává i složité postavení, které v dějinách v rámci společnosti ženy měly, a které bylo často omezené na právech i příležitostech k rozvoji.

Možná právě proto se žena tolik snaží najít své pevné místo v životě skrze hodnoty, které jí přinesou jistotu v sebe sama. A pokud se takto pokusí odhalit své vnitřní bytí, svou vlastní duši, nalezne mnohé velké potenciály, jež se v ní skrývají. Tyto potenciály, tyto vnitřní síly může probudit, rozvíjet a používat.

V tradičních kulturách můžeme vidět, že právě tyto vnitřní potenciály byly spojeny se specifickými rolmi žen-dam, které pak v rámci svého života naplňovaly:

Matka: dárkyně a ochránkyně života

Hlavní silou ženy v roli matky bylo to, že dokázala dávat život. Byla tou, která nový život přivádí

na svět. Má ale schopnost život nejen dávat, ale i udržovat a pečovat o něj v tom nejobecnějším smyslu, tedy pečovat o všechny živé bytosti, protože má přirozené sklony vše živé chránit. To, čemu žena dává život, také rozvíjí, a to prostřednictvím výchovy a vzdělávání. Dokonce v sobě má zabudované jisté zábrany, aby fyzicky nikomu neublížila.

Je zřejmé, že život, který žena může dávat, se netýká pouze fyzické úrovně – rození dětí. Dokáže oživit i jakýkoliv prostor – svojí krásou, láskou, svou radostí a smíchem. Umí tedy vytvářet laskavou atmosféru vyzařující bezpečí, která působí na všechny kolem ní.

V různých civilizacích starověku tyto hodnoty v ženě posilovaly tzv. bohyně-matky. Dle mýtů byly pramenem života pro celou planetu, pro celé univerzum, a samozřejmě i pro všechny živé bytosti v něm. Například Demeter, řecká bohyně plodnosti a úrody, která přinášela život a plodnost zemi, aby všechno mohlo růst a rozvíjet se, pečovala o úrodu od semínka až po plody a díky ní se mohla žít všechna zvířata i lidé. V ženách Demeter probouzela schopnosti soucitu, milosrdenství a trpělivosti, aby ji mohly následovat a pečovat o všechny živé bytosti, stejně jako ona.

Sestra: opora v těžkých chvílích

Tato schopnost vychází z důležité vlastnosti ženy, že dokáže velmi dobře pracovat s energií. Dokáže ji také snadno obnovovat, na odpočinek nepotřebuje mnoho času, a když je zapotřebí, sáhne do svých hlubokých zásob záložní energie a použije ji. Žena právě proto dokáže i ve vypjatých a náročných situacích poskytovat klid a pomoc ostatním, a překonávat obtíže jakéhokoliv druhu. V této roli se žena stává pevnou oporou, zdrojem síly a pochopení pro své okolí. Vytváří přátelství s těmi nejhlubšími pouty, založené na společných ideálech. Takové, které dokáže překonat všechny překážky.

Inspirací pro tuto roli bývala Athéna, bohyně moudrosti a vítězné války. Ta v řecké mytologii pomáhala hrdinům, symbolicky je obdarovávala magickými zbraněmi a objevovala se po jejich boku v těžkých okamžicích. Magickými zbraněmi samotné ženy jsou její ctnosti v podobě vitality, pevnosti a vytrvalosti, jež nabízí ostatním.

Umělkyně: inspirátorka a harmonizátorka

Touto silou žena dokáže v ostatních probouzet různé stavy duše, emoce, ale především city. Pro umělce je často inspirativní múzou (v různých alegorických vyobrazeních se dotýká jejich čela) a přináší jim ty nejskvělejší nápady. A to ženě umožňuje opravdová a čistá láska, kterou vlastní a kterou je schopna rozdávat. Láska totiž dokáže probudit i ty nejskrytější potenciály a násobí v ostatních potenciál Dobra. Dokáže to dobré, ty nejvznešenější city a myšlenky, probudit a žít. Proniká do hloubky všech věcí i všech lidí, ke krásným a dobrým esencím všech bytostí, vytahuje je na povrch, aby se mohly projevit v celé své kráse. Umožňuje ženě vše harmonizovat a přivádět do souladu to, co v souladu není. V Japonsku byly například vzdělané gejši zvané na různá jednání, která mezi sebou vedli muži, protože tyto kultivované ženy byly zárukou toho, že všechna jednání proběhla bez hádek a slovních útoků, čímž se i efektivně dosáhlo dohody.

Příkladem bohyně inspirující právě k těmto schopnostem je egyptská bohyně lásky Hathor, která ženy učila kráse, radosti, půvabu, a především

bezpodmínečné lásce, aby s těmito atributy mohly prozářit svět.

Kněžka: pramen Moudrosti

Díky této vnitřní síle v sobě žena dokáže odhalit metafyzickou úroveň, a dotknout se tak toho neviditelného v přírodě. Používá k tomu svoji rodící se intuici. Tato moudrost žen se v různých tradicích uplatňovala v některých konkrétních postaveních, kdy působily jako vědmý, kouzelnice či léčitelky. Dokázaly tak používat znalosti o silách přírody ku prospěchu ostatních. Také uměly přenášet vzkazy bohů, protože se byly schopny povznést až k jejich úrovním. Mnohokrát takto působily jako věštkyně, které zachytily řeč bohů a snesly ji k lidem v podobě konkrétních vzkazů či symbolů.

Inspirátorkou ženy-kněžky bývala egyptská bohyně Isis, která používala své magické síly pro uskutečňování dobra. Měla kouzelné chřestítko zvané *sistrum*, s nímž odháněla veškeré temné a zlé síly. Také vlastnila magické zrcadlo, aby mohla jasně vidět to, co fyzickým zrakem viditelné není. Učila ženy rozvíjet intuici, čistotu myšlenek a citů, schopnost vnímat to posvátné, to neviditelné, to skutečné.

Žena je Paní vnitřního prostoru

Souhrn dříve uvedených charakteristik, k nimž bychom mohli přidat ještě i mnoho dalších, utváří obraz velkého potenciálu hodnot, který v sobě ukrývá každá žena. V některých civilizacích ji kvůli tomu nazývali Paní vnitřního prostoru, protože pečovala o teplo domova. Vytvářela harmonický a láskyplný domov, v němž každý mohl najít útočiště, oporu a pomoc, ale také krásu a dobrotu v podobě vznešené duše ženy.

Rozvíjet tyto vnitřní síly je i dnes pro nás velká výzva. Mohou nám pomoci k nalezení smyslu našeho vlastního života a snad mohou přinést i kousek dobra a krásy současnému světu.

Jana Aksamítová

NEZDOLNÁ RITA, MIMOŘÁDNÁ LÉKAŘKA A ŽENA

*Hlavní je nebát se těžkých okamžiků,
neboť z nich pochází to nejlepší.*

Rita Leviová-Montalciniová se narodila v Itálii v roce 1909. Její rodina byla židovského původu, což následně ovlivnilo řadu událostí v jejím životě. Přestože její otec nebyl zpočátku nadšen z jejího plánu studovat, nakonec ho její úsilí přesvědčilo, a tak se Ritě podařilo v roce 1936 dokončit studium medicíny na Univerzitě v Turíně. Po skončení univerzity své zájmy rozvíjela směrem k neurologii a psychiatrii.

Za druhé světové války a Mussoliniho fašistického režimu zpočátku nesměla jako osoba neárijského původu na univerzitě působit, a nakonec musela s celou rodinou uprchnout z Turína a skrývat se. I v této těžké době si zařídila malou domácí laboratoř a nepřestávala pracovat. Po osvobození působila jako lékařka v uprchlickém táboře, kde se rozšířila epidemie břišního tyfu.

Když se situace po válce uklidnila, podařilo se jí vrátit se zpět na Univerzitu v Turíně a pokračovat v milovaném výzkumu; věnovala se hlavně

anatomii a fyziologii nervového systému při studiu tkání kuřecích embryí. Díky tomu byla přizvána ke spolupráci s Univerzitou v St. Louis v USA, kde rozvinula svoje poznatky o růstu nervové tkáně a objevila takzvaný nervový růstový faktor, který mohou produkovat zdravé i nádorové buňky. Za tyto své objevy, které přispěly k pochopení řady onemocnění a jejich léčbě, získala Nobelovu cenu za medicínu. Na poli výzkumu v neurobiologii pracovala celý život, stála v čele řady vědeckých institucí. Je neuvěřitelné, že svůj poslední vědecký projekt začala v 97 letech a jeho výsledky pak byly publikovány v roce jejího úmrtí. Nikdy se nevzdávala, byla nesmírně aktivní, každý den zaplnila do posledního okamžiku.

V druhé polovině života se více věnovala i veřejným aktivitám. Velmi jí leželo na srdci vzdělání žen a dívek, ve kterém viděla obrovský nevyužitý potenciál pro celou společnost. Se svojí sestrou Paolou, významnou italskou malířkou, založila nadaci, která podporovala vzdělání afrických dívek. Působila i jako ambasadorka v rámci kampaní Spojených Národů proti hladu.

Zemřela v roce 2012 ve věku 103 let v Římě. Nikdy se nevdala ani neměla děti, a jak sama říkala, nikdy toho nelitovala, protože její život byl tak naplněný skvělými lidskými vztahy, prací a zájmy, že se necítila osamocená. Tato mimořádná žena je ztělesněním ušlechtilosti. Svou lásku a úsilí věnovala všem lidem, kteří využili při své léčbě její

objevy nebo dobročinné aktivity. Když se jí ptali, co by vzkázala mladým lidem, řekla: *Nemyslete na sebe, ale na ostatní. Myslete na budoucnost, která na vás čeká, myslte na to, co můžete udělat, a ničeho se nebojte.*

Lucie Šrámková

TAJEMSTVÍ KOUZELNÉ FLÉTNY

Když ctnost a spravedlnost pokrývají cestu velkých slávou, pak je na zemi jak v nebi a smrtelníci jsou rovni bohům.

Kouzelná flétna

Geniální umělec

Jeden z nejznámějších hudebních skladatelů, Wolfgang Amadeus Mozart, složil během svého krátkého života neuvěřitelných 626 hudebních děl. Jeho hudba dokáže člověka povznést do nečekaných výšin, dotkne se srdce, přináší radost... Dokonce existují studie dokazující na mnoha příkladech její harmonizující a léčivé schopnosti.

Narodil se v Salcburku, kde strávil dětství a rané mládí. Jeho otec Leopold zde působil jako skladatel, hudebník a pedagog u dvora knížecích arcibiskupů. Ze sedmi dětí narozených z manželství s Annou Mariou Pertlovou přežily pouze dvě: Wolfgang Amadeus a jeho starší sestra Maria Anna. Obě děti byly hudebně velmi nadané, a proto se otec rozhodl vzít jejich vzdělání v tomto směru do vlastních rukou. Již v šesti letech tak malý geniální virtuóz koncertoval na knížecích a královských dvorech po celé Evropě. Se svým otcem podnikl i několik studijních cest po Itálii.

Později se vrátil do Salcburku, kde mu bylo nabídnuto místo koncertního mistra a skladatele u knížecího arcibiskupa. S ním se však nepohodl,

a rozhodl se tedy odejít do Vídně. V hlavním městě monarchie se rychle proslavil a dosáhl zde vrcholu své tvorby. Skládal opery, vystupoval na koncertech a docházel do šlechtických rodin jako učitel hudby. Krátce po premiéře opery *Kouzelná flétna* však onemocněl a brzy nato umírá. Jeho poslední dílo *Rekviem* zůstalo nedokončené. Bylo mu pouhých 35 let.

Pohádkový příběh

Autorem libreta *Kouzelné flétny* byl dramatik, herec, pěvec a režisér Emmanuel Schikaneder. Inspiroval se sbírkou pohádek Christopa Martina Wielanda *Lulu aneb Kouzelná flétna*. Mozart, který se na vzniku libreta také podílel, začal skládat hudbu na jaře 1791 a velmi rychle ji dokončil. Při premiéře, která se konala 30. září v Schikanederově předměstském Divadle na Vídeňce, sám dirigoval a Schikaneder ztvárnil jednu z nejpopulárnějších postav, ptáčníka Papagena. *Kouzelná flétna* měla obrovský úspěch. Skladatel se z něj však nemohl dlouho radovat, neboť pouhé dva měsíce po premiéře zemřel.

Děj opery skutečně připomíná fantastický příběh odehrávající se v začarované pohádkové zemi: ve světě dobra a ve světě zla. Tomu prvnímu, světu dobra, vládne dobrý a ušlechtilý Sarastro a tomu druhému zlá Královna noci, bývalí manželé, kteří mají dceru Paminu.

Boj dobra a zla může začít, protože se Královna noci rozhodla záludným způsobem zmocnit světa, který jí nepatří, k čemuž se snaží zmanipulovat svou dceru Paminu tím, že ji přesvědčí, aby zabila svého otce. Jak děj probíhá a jak skončí?

Hlavní postavou je princ Tamino, s nímž se setkáváme v okamžiku, kdy utíká před ohromným hadem, unavený usne, a aniž by si to uvědomil, je zachráněn třemi dámami, společnicemi Královny noci. Na scénu vstupuje ptáčník Papageno a z touhy po zásluze tvrdí, že hada zabil on. Tato troufalost mu přinese zámek na ústa, který mu přičarují tři dámy.

Tamino dostává podobiznu krásné Paminy, dcery Královny noci, do níž se na první pohled zamiluje, a proto ho Královna dokáže přesvědčit, aby její dceru vysvobodil ze spárů strašného démona a tyrana Sarastra. Zamilovaný Tamino bez váhání souhlasí a na pomoc dostane kouzelnou flétnu, která má moc měnit utrpení v radost. Na cestu se však nevydává sám. Doprovází ho Papageno, jenž obdrží kouzelnou zvonkohru, a tři géniové z královniny družiny.

V Sarastrově paláci mezitím mouřenín Monostatos obtěžuje Paminu, která se mu marně snaží uniknout. Pomůže jí Papageno, který se představí jako společník Tamina vyslaného Královnou noci, aby ji osvobodil. Ve stejném okamžiku tři géniové přivedou Tamina do Sarastrovy říše před chrámy Moudrosti, Rozumu a Přírody a princ žádá o vstup. Setkává se se Sarastrovým knězem, který mu sděluje, že do chrámu smí vstoupit jen ten, kdo našel cestu k poznání pravdy a rozumu. Prince však přivádí pomsta a zášť. Tamino se dozvídá pravdu o Sarastrovi, jenž není tyranem, ale laskavým a čestným vládcem chrámu Moudrosti čelící mocnostem zla vedeným Královnou noci. Tamino poznává, že žije ve tmě, a zatouží po světle pravdy.

Sarastro s ostatními kněžími dojde k přesvědčení, že je Tamino hoden a schopen projít zkouškami vedoucími k zasvěcení. První z nich je mlčenlivost. Před Paminou se objevuje Královna noci a dává své dceři dýku, jíž má zabít Sarastra. Pamina to však odmítne.

Nejtěžším okamžikem je pro Tamina dodržení mlčenlivosti při setkání s Paminou. Vytrvá, avšak Pamina, jež o zkoušce neví, je nešťastná, že s ní princ nemluví. Rozhodne se ukončit svůj život dýkou, ale zadrží ji géniové, kteří ji přesvědčí o Taminově lásce. Oba se šťastně shledají, za zvuku kouzelné flétny společně podstupují poslední zkoušku ohněm a vodou a dostává se jim zasvěcení.

Královna noci se svými dámami a Monostatem se pokusí zaútočit na chrám moudrosti. Je však poražena a mocnosti zla se propadají do hlubin podsvětí. Vítězí světlo, jas a moudrost.

Symbolika

Světlo má moc zahnat tmu, ne naopak. Kdekoli totiž vstává světlo, tam tma brzy buď řídne, nebo mizí. A naopak, tma nemá sílu, aby odstranila světlo.

Jan Amos Komenský

Základním motivem celého příběhu je vítězství dobra nad zlem, což vyžaduje, aby se hlavní hrdina vydal na cestu za dobrodružstvím plným

pokoušení. Prvním z nich je had, kterého se mu nepodaří zabít, a proto se musí osvědčit v dalších zkouškách. Stejně jako v jiných pohádkových či mytologických příbězích je mu představena krásná dívka, kterou se rozhodne zachránit. Musí projít očistným procesem, v němž světlo neboli moudrost představované knězem Sarastrem nakonec porazí temnotu či nevědomost ztvárněnou Královnou noci.

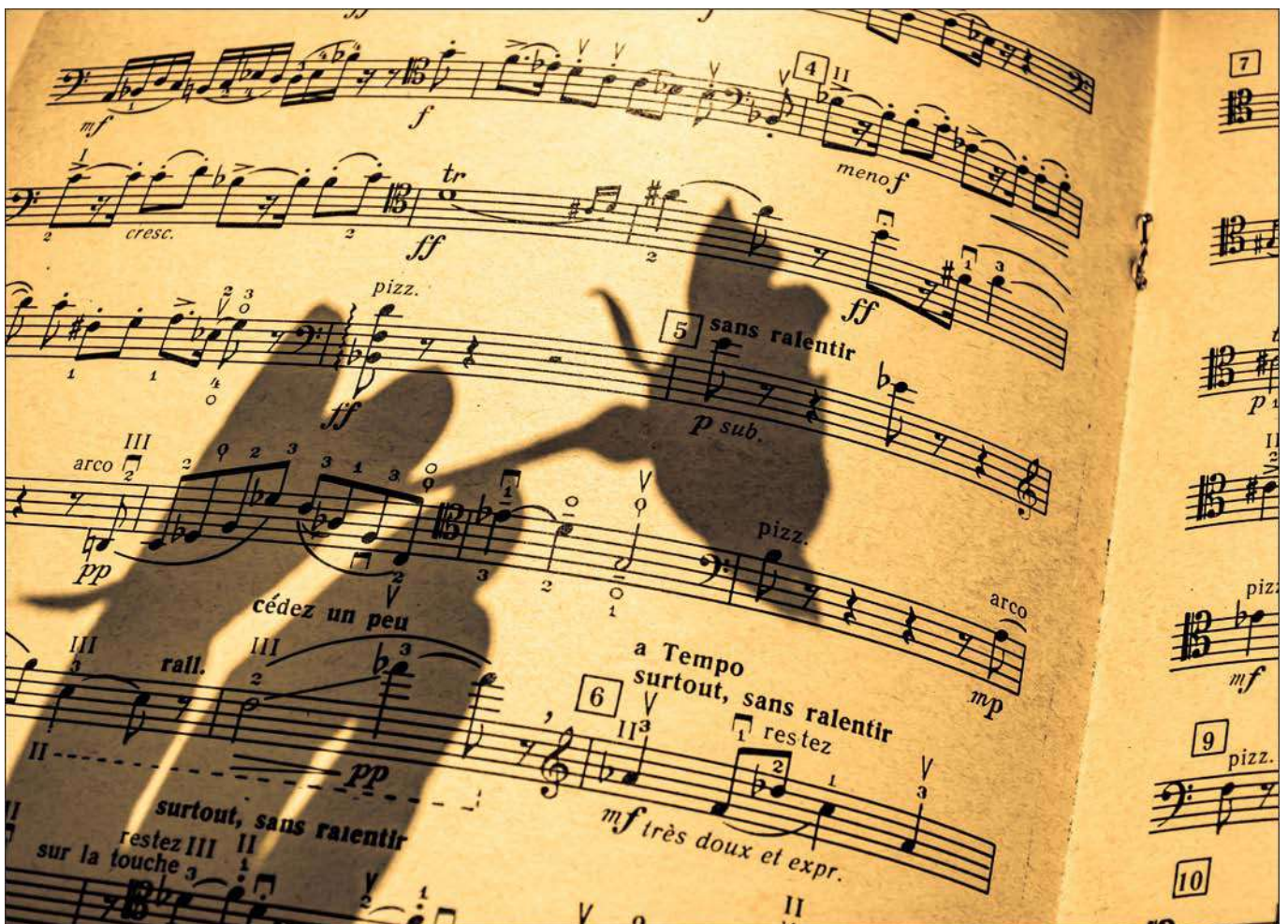
V celém symbolickém příběhu vystupuje do popředí symbolika čísla tři. Na samém začátku přede hry slyšíme tři známé akordy jako úvodní fanfáru značící zaklepaní na dveře a pomyslný začátek obřadu přijetí Tamina. Vzápětí se objevují tři dámy z družiny Královny noci, na pomoc přicházejí tři géniové, kteří ho nabádají k vytrvalosti, trpělivosti a zdrženlivosti. Tamino se dostává ke třem chrámům, ale zasvěcení nedosáhne, dokud nezíská tři cenné vlastnosti: musí se stát ctnostným, mlčenlivým a dobrotivým. Dojde ke svému cíli, až když složí zkoušku mlčenlivosti

a úspěšně projde vodou i ohněm. Číslo tři bylo často symbolem dokonalosti a završení, nastolení harmonie.

Symbolicky působí i egyptské prostředí, do něhož je děj zasazen. V poznámkách libretisty k výtvarné podobě scény se objevují pyramidy či vstupní brány do staroegyptských chrámů. Sarastro se několikrát odvolává na egyptské bohy Osirida a Isidu.

Avšak, nejdůležitějším symbolismem této opery je boj Dobra a Zla a jejich dcera, která představuje duši člověka, jež se musí rozhodnout k čemu se přikloní, co si zvolí za svého průvodce životem. Proto se symbolický příběh i nádherná hudba mohou stát průvodci promlouvající i k naší duši, aby jí odhalili skrytá tajemství, pokud se – stejně jako Tamino – nechá vést dobrými úmysly.

Petra Pavlíčková

PROGRAM AKTIVIT

BŘEZEN

SPARTÁNSKÉ UČENÍ O STRACHU

Úterý, 7. března 2023 19 hodin

Přednáška na YouTube

FILOZOF MASARYK

Přednáška

DUBEN

I-ŤING

Úterý, 4. dubna 2023 19 hodin

Přednáška na YouTube

MYSL – PŘÍTEL NEBO NEPŘÍTEL?

Přednáška

SEDM ZÁKONŮ PŘÍRODY

Přednáška

KVĚTEN

HELENA PETROVNA BLAVATSKÁ

A HLAS TÍCHA

Přednáška

ALFONS MUCHA

Úterý, 16. května 2023 19 hodin

Přednáška na YouTube

KURZ FILOZOFIE PRO ŽIVOT

Chtěli byste lépe poznat sami sebe a svět, který nás obklopuje? Máte otázky a hledáte odpovědi? Existuje více cest, jak je najít. A jednu z nich odjakživa nabízí filozofie. Když se dnes řekne slovo filozofie, často si představíme teoretickou disciplínu odtrženou od praktického života.

Tento kurz vám přiblíží filozofii takovou, jaká ve své podstatě je: srozumitelnou a užitečnou v našem každodenním životě.

Filozofie pro život

PŘÍRODNÍ FILOZOFIE

ČLOVĚK A UNIVERZUM

ODKAZ DÁVNÉ INDIE

ZÁHADY TIBETU

BUDDHISTICKÁ FILOZOFIE

MOUDROST ČÍNY

VÝZVA ŽIVOTA VE SPOLEČNOSTI

PLATON A „MÝTUS O JESKYNI“

ARISTOTELES

PLOTIN A NEOPLATONICKÁ ŠKOLA

DŮLEŽITOST VÝCHOVY

EGYPT

ŘÍM A STOIKOVÉ

DĚJINY, PAMĚŤ A ZKUŠENOST

DĚJINY A MYTOLOGIE

HISTORICKÉ CYKLY

SVOBODA A OSUD

Součástí kurzu jsou cvičení rozvíjející schopnosti člověka:

POZORNOST

KONCENTRACE

PAMĚŤ

IMAGINACE

VŮLE atd.

**„Když se jedny
dveře štěstí zavřou,
otevřou se jiné.
Často ale na ty
zavřené dveře
hledíme tak dlouho,
že si nevšimneme těch,
které se pro nás otevřely.“**

Helen Keller